

USTAWA
z dnia 22 maja 2003 r.

o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych¹⁾

Art. 1.

Ustawa określa organizację nadzoru ubezpieczeniowego i emerytalnego oraz zasady działania Rzecznika Ubezpieczonych.

Art. 2.

1. Nadzorem ubezpieczeniowym i emerytalnym, zwanym dalej „nadzorem”, jest objęta działalność:
  - 1) ubezpieczeniowa i reasekuracyjna, o której mowa w przepisach o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
  - 2) w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, o której mowa w przepisach o pośrednictwie ubezpieczeniowym;
  - 3) w zakresie funduszy emerytalnych, o której mowa w przepisach o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
  - 4) w zakresie pracowniczych programów emerytalnych, o której mowa w przepisach o pracowniczych programach emerytalnych.
2. Nadzorowi podlegają podmioty prowadzące działalność w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w szczególności zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji, pośrednicy ubezpieczeniowi, fundusze emerytalne i towarzystwa emerytalne, zwane dalej „podmiotami nadzorowanymi”.
3. Organem nadzoru jest Komisja Nadzoru Finansowego, o której mowa w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119), zwana dalej „Komisją”.

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1153, Nr 170, poz. 1651, z 2004 r. Nr 93, poz. 891, Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 48, poz. 447, Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 82, poz. 557, Nr 171, poz. 1206, z 2008 r. Nr 228, poz. 1507, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 234, poz. 1388.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 92/49/EWG z dnia 18 lipca 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie oraz zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG (trzecia dyrektywa w sprawie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie) (Dz.Urz. WE L 228 z 11.08.1992),
- 2) dyrektywy 98/78/WE z dnia 27 października 1998 r. w sprawie dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń w grupach ubezpieczeniowych (Dz.Urz. WE L 230 z 05.12.1998),
- 3) dyrektywy 2002/83/WE z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącej ubezpieczeń na życie (Dz.Urz. WE L 345 z 19.12.2002).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

Art. 3.

Celem nadzoru jest ochrona interesów osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową lub osób przez nie uposażonych.

Art. 4.

1. W celu realizacji ustawowych zadań organ nadzoru współpracuje w szczególności z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz organami nadzoru innych państw.
2. Komisja współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 5.

1. Rzecznik Ubezpieczonych reprezentuje interesy osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową lub osób przez nie uposażonych.
2. W celu realizacji ustawowych zadań Rzecznik Ubezpieczonych współpracuje w szczególności z krajowymi i zagranicznymi organizacjami konsumenckimi oraz z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Art. 6.

1. Rzecznik Ubezpieczonych posiada osobowość prawną.
2. Siedzibą Rzecznika Ubezpieczonych jest Warszawa.

Art. 7. (uchylony).**Art. 8.**

1. Zadaniem Komisji jest:
  - 1) podejmowanie określonych w odrębnych przepisach działań mających na celu zapewnienie zgodności działalności podmiotów nadzorowanych z przepisami prawa;
  - 2) kontrola działalności i stanu majątkowego podmiotów nadzorowanych;
  - 3) podejmowanie innych zadań określonych ustawami.
2. Zakres nadzoru i szczegółowe zadania Komisji określają odrębne przepisy.

Art. 9.-13. (uchylone).**Art. 9.**

(uchylony).

Art. 14.

1. Koszty nadzoru ponoszą:

- 1) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji do wysokości 0,14% zbioru składek brutto;
  - 2) powszechne towarzystwa emerytalne w wysokości stanowiącej iloczyn średniej rocznej wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego zarządzanego przez dane powszechne towarzystwo emerytalne i stawki nieprzekraczającej 0,016%; średnią roczną wartość aktywów otwartego funduszu emerytalnego wylicza się na podstawie wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego ustalonej na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca danego roku kalendarzowego.
2. Należności, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
  3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, terminy uiszczania, wysokość i sposób obliczania wpłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając zapewnienie skuteczności sprawowanego nadzoru.
  4. W przypadku niedotrzymania terminu uiszczania wpłat, ustalonego na podstawie ust. 3, pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych.

Art. 15. (uchylony).

Art. 16. (uchylony).

Art. 17.

1. Komisja może zawierać z organami nadzoru ubezpieczeniowego i emerytalnego innych państw porozumienia o współdziałaniu w zakresie nadzoru.
2. Komisja może udzielać organom nadzorującym działalność instytucji finansowych w innych państwach informacji posiadanych w związku z wykonywaniem ustawowych zadań, jeżeli:
  - 1) informacje zostaną wykorzystane wyłącznie na potrzeby wykonywanych przez te organy zadań z zakresu nadzoru;
  - 2) przekazywanie udzielonych informacji poza te organy następuje wyłącznie po przednim uzyskaniu zgody Komisji.
- 2a. Komisja może występować do organów nadzorujących działalność instytucji finansowych państw członkowskich Unii Europejskiej o udostępnienie informacji potrzebnych do wykonywania zadań z zakresu nadzoru.
- 2b. Informacje uzyskane w trybie, o którym mowa w ust. 2a, Komisja może:
  - 1) wykorzystać wyłącznie na potrzeby wykonywania zadań z zakresu nadzoru;
  - 2) przekazać poza Komisję wyłącznie po uprzednim uzyskaniu zgody organu, który je udostępnił i w zakresie udzielonej zgody.
3. Komisja udziela informacji właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej oraz może występować o udzielenie informacji do tych organów w sprawach pośrednictwa ubezpieczeniowego, w szczególności dotyczących wykreślenia agenta ubezpieczeniowego lub brokera ubezpieczeniowego z rejestru pośredników ubezpieczeniowych.
4. W przypadku organów nadzoru państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej udzielanie informacji, na zasadach określonych w ust. 2, może następować wyłącznie na zasadzie wzajemności.
5. Komisja może udzielać zagranicznym organom państw członkowskich Unii Europejskiej informacji posiadanych w związku z wykonywaniem zadań z zakresu

nadzoru nad działalnością zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w zakresie związanym z wykonywaniem zadań z zakresu nadzoru uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341).

6. Komisja może udzielać informacji posiadanych w związku z wykonywaniem ustawowych zadań bankom centralnym lub innym instytucjom państw członkowskich Unii Europejskiej wykonującym zadania z zakresu polityki monetarnej oraz innym organom publicznym wykonującym zadania z zakresu nadzoru nad systemami płatności, jeżeli informacje te zostaną wykorzystane wyłącznie na potrzeby wykonywanych zadań przez te podmioty. Przekazywanie udzielonych informacji poza te podmioty następuje wyłącznie po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji.

Art. 18. (uchylony).

Rozdział 3 **Rzecznik Ubezpieczonych**

Art. 19.

1. Rzecznika Ubezpieczonych, zwanego dalej „Rzecznikiem”, powołuje Prezes Rady Ministrów na wspólny wniosek ministra właściwego do spraw instytucji finansowych i ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego - na czteroletnią kadencję.
2. Rzecznikiem może być wyłącznie osoba:
  - 1) wyróżniająca się wiedzą i doświadczeniem w zakresie ubezpieczeń oraz organizacji i funkcjonowania funduszy emerytalnych;
  - 2) posiadająca wyższe wykształcenie.
3. Kadencja Rzecznika rozpoczyna się w dniu jego powołania.
4. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.
5. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw instytucji finansowych oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, może, po zaopiniowaniu przez Radę Ubezpieczonych, o której mowa w art. 25, odwołać Rzecznika przed upływem kadencji.
6. Odwołanie Rzecznika przed upływem kadencji może nastąpić wyłącznie z następujących przyczyn:
  - 1) złożenia rezygnacji;
  - 2) niewypełniania obowiązków na skutek długotrwałej choroby trwającej ponad 6 miesięcy, stwierdzonej orzeczeniem lekarskim;
  - 3) rażącego naruszenia interesów osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową lub osób przez nie uposażonych;
  - 4) rażącego naruszenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub ustaw;
  - 5) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.
7. Kadencja Rzecznika wygasa w przypadku jego śmierci.

Art. 20.

Do zadań Rzecznika należy podejmowanie działań w zakresie ochrony osób, których interesy reprezentuje, a w szczególności:

- 1) rozpatrywanie skarg w indywidualnych sprawach kierowanych do Rzecznika;
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących organizacji i funkcjonowania ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych oraz emerytur kapitałowych;
- 3) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących organizacji i funkcjonowania ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych oraz emerytur kapitałowych;
- 4) informowanie właściwych organów nadzoru i kontroli oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń i organizacji gospodarczych powszechnych towarzystw emerytalnych o dostrzeżonych nieprawidłowościach w działaniu zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych i innych instytucji rynku ubezpieczeniowego;
- 5) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygania sporów między:
  - a) ubezpieczającymi, ubezpieczonymi, uposażonymi lub uprawnionymi z umów ubezpieczenia a zakładami ubezpieczeń,
  - b) ubezpieczającymi, ubezpieczonymi, uposażonymi lub uprawnionymi z umów ubezpieczenia a agentami ubezpieczeniowymi,
  - c) ubezpieczającymi, ubezpieczonymi, uposażonymi lub uprawnionymi z umów ubezpieczenia a brokerami ubezpieczeniowymi,
  - d) towarzystwami emerytalnymi a członkami funduszy emerytalnych oraz wynikłych z uczestnictwa w pracowniczych programach emerytalnych, w szczególności poprzez organizowanie sądów polubownych do rozpatrywania tych sporów;
- 6) inicjowanie i organizowanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ochrony ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową, lub osób uposażonych.

Art. 21.

1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu Biura Rzecznika.
2. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Rzecznika, nadaje, w drodze zarządzenia, statut, który określa organizację Biura Rzecznika.

Art. 22.

1. Koszty działalności Rzecznika i jego Biura ponoszą:
  - 1) zakłady ubezpieczeń do wysokości 0,01% zbioru składek brutto;
  - 2) powszechne towarzystwa emerytalne w wysokości stanowiącej iloczyn średniej rocznej wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego zarzą-

dzanego przez dane powszechne towarzystwo emerytalne i stawki nieprzekraczającej 0,0015%; średnią roczną wartość aktywów otwartego funduszu emerytalnego wylicza się na podstawie wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego ustalonej na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca danego roku kalendarzowego.

2. Należności, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, terminy uiszczania, wysokość i sposób obliczania wpłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając zapewnienie skuteczności działalności Rzecznika i jego Biura.
4. W przypadku niedotrzymania terminu uiszczania wpłat, ustalonego na podstawie ust. 3, pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości odsetek ustawowych.

Art. 22a.

Podstawą gospodarki finansowej Biura jest roczny plan finansowy, którego projekt sporządza Rzecznik i wraz z opinią Rady Ubezpieczonych przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w trybie określonym w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

Art. 23.

Do pracowników Biura Rzecznika stosuje się odpowiednio przepisy o służbie cywilnej.

Art. 24.

- 1.²⁾ Rzecznik nie może:
  - 1) zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska naukowo-dydaktycznego lub naukowego w szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie badawczym lub innej jednostce naukowej, ani wykonywać innych zajęć zawodowych;
  - 2) należeć do partii politycznej;
  - 3) być akcjonariuszem (udziałowcem) lub członkiem władz zakładów ubezpieczeń oraz wykonywać czynności związanych z działalnością ubezpieczeniową lub pośrednictwem ubezpieczeniowym;
  - 4) być akcjonariuszem oraz wykonywać obowiązków członka zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa emerytalnego;
  - 5) wykonywać innych czynności, które pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność;
  - 6) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z obowiązkami i godnością jego urzędu.
2. Pracownicy Biura Rzecznika nie mogą:
  - 1) być akcjonariuszami (udziałowcami) lub członkami władz zakładów ubezpieczeń oraz wykonywać czynności związanych z działalnością ubezpieczeniową lub pośrednictwem ubezpieczeniowym, a także podejmować zatrud-

---

²⁾ Stosuje się po raz pierwszy do Rzecznika Ubezpieczonych powoływanego po dn. 18.11.2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 234, poz. 1388, art. 3).

- nienia w zakładzie ubezpieczeń na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo na podstawie innej umowy o podobnym charakterze;
- 2) być akcjonariuszami oraz wykonywać obowiązków członka zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa emerytalnego, a także podejmować zatrudnienia w takim towarzystwie na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo na podstawie innej umowy o podobnym charakterze;
  - 3) podejmować zatrudnienia w funduszu emerytalnym na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo na podstawie innej umowy o podobnym charakterze;
  - 4) wykonywać innych czynności, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

Art. 25.

1. Rada Ubezpieczonych jest organem opiniodawczo-doradczym Rzecznika.
2. Radę Ubezpieczonych powołuje na wniosek Rzecznika - na okres jego kadencji - minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, spośród kandydatów zgłoszonych przez podmioty wymienione w ust. 3.
3. W skład Rady Ubezpieczonych wchodzi przedstawiciele:
  - 1) reprezentantów samorządu terytorialnego w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego - 2 członków;
  - 2) krajowych organizacji konsumenckich - 2 członków;
  - 3) ogólnokrajowych organizacji pracodawców - 2 członków;
  - 4) Rzecznika Praw Obywatelskich - 2 członków;
  - 5) każdej z organizacji związkowych, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1793 i 1800 oraz z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056) - po 2 członków;
  - 6) najliczniejszej organizacji emeryckiej - 1 członek.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, może odwołać członka Rady Ubezpieczonych, po zasięgnięciu opinii podmiotu, który zgłosił go do uczestnictwa w Radzie Ubezpieczonych.
5. Odwołanie członka Rady Ubezpieczonych przed upływem kadencji Rzecznika może nastąpić wyłącznie z następujących przyczyn:
  - 1) złożenia rezygnacji;
  - 2) niewypełniania obowiązków na skutek długotrwałej choroby trwającej ponad 6 miesięcy, stwierdzonej orzeczeniem lekarskim;
  - 3) rażącego naruszenia interesów osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych, osób otrzymujących emeryturę kapitałową lub osób przez nie uposażonych;
  - 4) rażącego naruszenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub ustaw;
  - 5) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

6. Rada Ubezpieczonych działa w oparciu o uchwalony przez siebie i zatwierdzony przez Rzecznika regulamin.
7. Członkom Rady Ubezpieczonych nie przysługuje wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach.

Art. 26.

1. Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje z urzędu lub na wniosek:
  - 1) osób, które wystąpiły do niego ze skargą lub prośbą o interwencję;
  - 2) właściwych organów nadzoru, kontroli lub innych organów władzy publicznej.
2. Rzecznik, po zapoznaniu się ze skierowanym do niego wnioskiem, może:
  - 1) podjąć czynność;
  - 2) wskazać wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki działania;
  - 3) przekazać sprawę według właściwości;
  - 4) nie podjąć czynności, o czym zawiadamia, uzasadniając swoje stanowisko, wnioskodawcę oraz osobę, której sprawa dotyczy.
3. Rzecznik, podejmując czynność, bada, czy skutek działania lub zaniechania zakładu ubezpieczeń, towarzystwa emerytalnego lub funduszu emerytalnego nie nastąpiło naruszenie prawa lub interesów osób wymienionych w art. 5 ust. 1.
4. Rzecznik lub upoważniony przez niego pracownik Biura Rzecznika może:
  - 1) występować do zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych o udzielenie informacji lub wyjaśnień, udostępnianie akt oraz dokumentów, w szczególności:
    - a) w sprawach indywidualnych, z zastrzeżeniem ust. 5,
    - b) w sprawach postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia, które według Rzecznika są niekorzystne dla osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia,
    - c) dotyczących wewnętrznych regulacji tych instytucji, które według Rzecznika są niekorzystne dla osób wymienionych w art. 5 ust. 1,
    - d) na temat nieprawidłowej obsługi osób wymienionych w art. 5 ust. 1, świadczonej przez te instytucje;
  - 2) zwracać się do ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w sprawach dotyczących ubezpieczeń obowiązkowych i postulować o ewentualną zmianę przepisów regulujących te ubezpieczenia;
  - 3) przeprowadzać lub zlecać badania na temat sytuacji na rynku ubezpieczeniowym i emerytalnym;
  - 4) występować do stron o poddanie spraw rozstrzygnięciu przez sąd polubowny.
- 4a. Rzecznik może wytaczać powództwo na rzecz konsumentów w sprawach dotyczących nieuczciwej praktyki rynkowej dotyczącej działalności ubezpieczeniowej, jak również za zgodą powoda wziąć udział w toczącym się już postępowaniu. W takim przypadku stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze.
5. Wystąpienie o udzielenie informacji lub wyjaśnień w sprawach indywidualnych może nastąpić wyłącznie na wniosek osoby, której sprawa dotyczy.
6. Po zbadaniu sprawy Rzecznik może:

- 1) wyjaśnić wnioskodawcy, że nie stwierdził naruszenia praw ani interesów osób wymienionych w art. 5 ust. 1;
  - 2) zwrócić się do podmiotu, w którego działalności stwierdził naruszenie prawa lub interesów osób wymienionych w art. 5 ust. 1, o ponowne rozpatrzenie sprawy;
  - 3) zwrócić się o zbadanie sprawy do właściwych organów, w szczególności do Komisji, prokuratury bądź organów kontroli państwowej, zawodowej lub społecznej.
7. Do Rzecznika Ubezpieczonych stosuje się odpowiednio przepis art. 63 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.³⁾).

Art. 27.

Zakład ubezpieczeń przekazuje Rzecznikowi wzory umów ubezpieczenia i wniosków o ubezpieczenie, teksty ogólnych warunków ubezpieczeń oraz inne dokumenty i formularze stosowane przez zakład ubezpieczeń przy zawieraniu umów ubezpieczenia, w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia ich do obrotu, oraz na żądanie Rzecznika - taryfy składek ubezpieczeniowych.

Art. 28. (uchylony).

Art. 29.

1. Podmiot, który otrzymał wniosek Rzecznika w sprawach objętych zakresem jego działania, jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajętych stanowisku.

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831 i Nr 123, poz. 849.

2. Przepis ust. 1 nie wyłącza uprawnień organów i instytucji wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 30.

Rzecznik składa corocznie, w terminie 60 dni od zakończenia roku kalendarzowego, Prezesowi Rady Ministrów sprawozdanie ze swojej działalności oraz uwagi o stanie przestrzegania prawa i interesów osób, o których mowa w art. 5 ust. 1. Sprawozdanie jest jawne.

Art. 31.

W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 60, poz. 702, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 153, poz. 1271 i Nr 241, poz. 2074) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 200:

a) uchyla się ust. 1,

b) w ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Zadaniem organu nadzoru jest:”;

2) uchyla się art. 200a;

3) w art. 202:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do decyzji organu nadzoru stosuje się art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Organ nadzoru może nadać decyzji administracyjnej rygor natychmiastowej wykonalności, również jeżeli wymaga tego interes członków funduszy emerytalnych lub uczestników pracowniczych programów emerytalnych.”;

4) uchyla się art. 203;

5) po art. 207 dodaje się art. 207a w brzmieniu:

„Art. 207a. Organ nadzoru może być uczestnikiem postępowania rejestrowego dotyczącego towarzystwa emerytalnego lub funduszu emerytalnego.”;

6) uchyla się art. 208.

Art. 32.

W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 81, poz. 731 i Nr 89, poz. 804) w art. 20:

1) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych,”;

2) uchyla się pkt 8.

Art. 33.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052) w art. 51 uchyla się pkt 2.

Art. 34.

1. Przewodniczący Komisji powołany przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełni funkcję do czasu zakończenia kadencji, określonej w ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 101, poz. 1178 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 483, Nr 48, poz. 552, Nr 70, poz. 819, Nr 114, poz. 1193 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 37, poz. 424, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1084 i Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424 i Nr 60, poz. 535).
2. Powołanie Przewodniczącego Komisji na zasadach określonych w niniejszej ustawie następuje po zakończeniu kadencji, o której mowa w ust. 1.

Art. 35.

1. Rzecznik powołany przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełni funkcję do czasu zakończenia kadencji, określonej w ustawie, o której mowa w art. 34 ust. 1.
2. Powołanie Rzecznika na zasadach określonych w niniejszej ustawie następuje po zakończeniu kadencji, o której mowa w ust. 1.

Art. 36.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.